

Список літератури:

1. Курлянд З. Н. Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін. – К. : Знання, 2012. – 390 с.

Лакатош М. О.

аспірант кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти

Мукачівський державний університет

м. Мукачеве, Закарпатська область, Україна

АГРАРНА ОСВІТА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Багато років поспіль здійснюється реформування системи вищої аграрної освіти в Україні, у ході якого досягнуто істотних результатів. Але масштабність проведених перетворень і трансформаційні процеси в соціумі не тільки не дозволяють говорити про завершеність цих змін, але і вимагають їх подальшої реалізації.

Цілком очевидно, що молодому фахівцю в його професійній діяльності практично завжди приходиться застосовувати знання не тільки за фахом, але й в інших галузях. Завтра ж від нього буде потрібно постійне відновлення своєї кваліфікації, здобуття додаткових знань і навичок. Тому сьогодні так необхідне удосконалення системи вищої аграрної освіти, одним з аспектів якого стає розширення контактів закладів вищої освіти з роботодавцями, яке в перспективі повинно привести і до застосування випереджальної підготовки фахівців з урахуванням прогнозованих тенденцій на ринку праці.

Важливим аспектом оптимізації вузівської підготовки в даний час є посилення практичної спрямованості навчання, необхідність випуску, насамперед, широкопрофільних фахівців, які володіють у той же час ґрунтовними вузькоспеціальними компетентностями. Однак головним напрямком у підготовці фахівців аграрної галузі у вищій школі стає орієнтація не тільки на професійну, але й особистісну складову, що дозволить випускнику ЗВО, відповідно до змін у сфері трудових відносин, в міру необхідності виявляти креативність, ініціативу, гнучкість, самоудосконалюватися та ін. При цьому особливого значення набуває загальнокультурна підготовка фахівця, формування гуманності особистості, як основи її всебічного розвитку, становлення її громадянської позиції, здатності до відповідальних дій, співробітництва з іншими людьми, що, нарешті, приведе до

інтеграції суспільства. У такий спосіб в основному буде забезпечений високий адаптаційний потенціал випускників аграрних закладів вищої освіти України [1; 2].

Слід зазначити, що останнім часом з'являються дослідження українських науковців із педагогіки, які стосуються системи аграрної освіти та професійної підготовки фахівців у окремих розвинених країнах світу – Бельгії, Великобританії, Німеччини, Фінляндії, Франції та інших країнах (Н. Абашкіна, А.Сбруєва, Л. Зязюн, К. Корсак, О. Локшина, В. Луговий, Л. Ляшенко, Л. Пуховська, М. Соколова та інші), а також східноєвропейських країн ЄС – Чехії, Словаччини (Т. Десятов, А. Каплун, І. Ковчина, Б. Мельніченко).

Основними концепціями у підготовці фахівців аграрного профілю вважаються:

- асоціативно-рефлекторне навчання, в межах якого розроблено теорію формування понять (Д. Богоявленський, О. Кабанова-Меллер, Н. Менчилська);
- теорія поетапного формування розумових дій, коли реалізується ідея принципової спільності будови внутрішньої і зовнішньої діяльності людини, здійснюється інтеріоризація (П. Гальперін, Н. Талізін);
- сугестопедична концепція навчання, коли на основі емоційного навіювання в стані бадьорості відбувається надзапам'ятовування (Г. Лозанов, В. М'ясищев, Б. Паригін, Д. Узнадзе);
- теорії змістового узагальнення Ельконіна-Давидова, в основу якої покладено гіпотезу про засадну роль теоретичного знання, зокрема змістового узагальнення у формуванні інтелекту [3].

Кожна з цих концепцій заслуговує уваги, але з часом змінюються суб'єкт навчання, структура вищої освіти, умови реалізації технологій, вимоги до рівня освіти. На сьогодні педагогічний процес у вищих аграрних закладах освіти України став складнішим за своїми завданнями, інтенсивнішим за змістом. Потрібні нові наукові концепції педагогічних технологій у підготовці фахівців.

Слід зазначити, що у наукових дослідженнях Ллойда Фіпса та Едварда Осборна накопичений досвід аграрної освіти США. Де вказано, що професійна аграрна освіта організовується за шістьма напрямками (програмами): агробізнес, сільськогосподарські виробничі процеси, сільськогосподарська техніка, садівництво, сільськогосподарські ресурси і лісництво, переробка сільськогосподарської продукції [4].

У працях Г. Ковальчук, І. Демури зазначено, що у процесі підготовки майбутніх фахівців аграрних спеціальностей у закладах вищої освіти мають місце суперечності. Серед яких:

- збільшенням обсягів інформації з предметних галузей аграрних дисциплін і обмеженими можливостями їх засвоєння студентами через скорочення годин аудиторних занять;

- зростаючими сучасними вимогами до професійного рівня та ефективністю розроблених педагогічних технологій;

- реформами в освіті і відсутністю цілісних досліджень теоретично-методичних умов реалізації інноваційних педагогічних технологій;

- традиційною системою підготовки майбутніх фахівців аграрних спеціальностей і практикою розвитку творчих здібностей студентів закладів технічної вищої освіти;

- необхідністю якісної підготовки фахівців і рівнем організації виховної роботи зі студентами дистанційної форми навчання [5; 6].

Таким чином, визначені суперечності, потреба й недостатня розробленість у теорії й практиці зазначеної проблеми свідчать про необхідність їх успішного розв'язання для подальшого розвитку системи аграрної вищої освіти України.

Список літератури:

1. Балл Г. О. Гуманізація навчально-виховного процесу в загальноосвітніх школах : Посібник для вчителів зони підвищеного радіаційного контролю / Г. О. Балл (ред.) // Центр соціальних експертиз і прогнозів Інституту соціології НАН України. – К., 1998. – 130 с.
2. Згуровський М. З. Вища освіта в Україні: реалії, тенденції, перспективи розвитку [Доп. на конф. «Ступенева система вищої освіти – досвід, проблеми, перспективи»]. – 18-19 вересня 1996 р. – К., 1996. – 24 с.
3. Філоненко М. Теоретичний аналіз комплексних концепцій особистісного становлення фахівця/ М.М. Філоненко // Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації. – №:2014. – 3(36). – С. 111-117.
4. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті : [навч. посіб.] / Галина Олександрівна Ковальчук. – [2-ге вид., доп]. – К. : КНЕУ, 2005. – 298 с.
5. Демура І. Професійна компетентність студентів вищих навчальних закладів економічного профілю як педагогічна проблема / І.Демура // Науково-методичний журнал [за ред. Н.Г. Ничкало]. – Львів. – 2007 – № 3. – С. 80-88.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>